

Samarbeid med hjemmet i skolemiljø saker

Her finner dere råd om hvordan dere som jobber i skolen kan samarbeide med foreldrene når skolemiljøet ikke er trygt og godt, slik at alle elever og foreldre blir ivaretatt.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.08.2024

Skolen er den profesjonelle parten, og har alltid hovedansvaret for god dialog og et godt samarbeid mellom skole og foreldre.

Samarbeid med foreldrene til en elev som ikke har det trygt og godt på skolen

Foreldrene til elever som ikke har det trygt og godt har behov for å møte ansatte som tar saken på alvor, tar seg tid til å lytte og som ikke er opptatt av å forsvare seg. Terskelen for kontakt mellom hjem og skole må være lav, og hvordan dere møter foreldrene kan være avgjørende for videre samarbeid.

Handle raskt

Når foreldrene eller en elev forteller at eleven ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø, trenger de å få rask respons fra dere på skolen. Dette gjelder også hvis det er skolen som får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Inviter til et første møte

Hvis en elev har vært utsatt for mobbing eller andre uønskede hendelser på skolen, må dere ofte ta en akutt samtale med foreldrene. Ofte er det mest hensiktsmessig å møtes fysisk, gjerne samme dag eller så fort som mulig. Ved å invitere til et møte viser dere foreldrene og eleven at dere tar saken på alvor. I

disse samtalene er det viktig at dere er presise og konkrete, og at dere presenterer opplysningene skolen har på en saklig og mest mulig objektiv måte.

Hvis det er foreldrene som kontakter skolen er det viktig at dere tar dere tid til å lytte. Fortell hvilke rutiner skolen har, og hva som vil skje videre i saken. Fortell det dere vet om saken og hva dere vil gjøre videre. I disse samtalene kan det være til hjelp om dere har utarbeidet en plan som viser hvordan skolen går frem i en sak. Det viser at dere er profesjonelle, og kan bidra til å styrke foreldrenes tro på at dette er noe skolen tar alvorlig og vet hvordan dere skal håndtere videre.

Når det er skolen som kontakter foreldrene, må de få god informasjon om hva som har skjedd og hva dere vil gjøre videre. Dette kan være en vanskelig situasjon for foreldrene, som blir fortvilet over at eleven ikke har det bra på skolen. Vær saklige, omsorgsfulle og støttende.

Dere bør skrive et referat fra møtet som alle parter får tilsendt, og avtale nytt møte innen kort tid.

Vurder hvem fra skolen som bør delta i møter

Ledelsen ved skolen må ta stilling til hvem som skal delta i møter fra sak til sak. Antall deltakere fra skolen må ikke bli for overveldende for foreldrene og eleven.

Vær åpen, lyttende og spørrende

Foreldrene må oppleve at de blir hørt og sett. For å få frem elevens opplevelse er det viktig at dere er åpne og lyttende til det eleven og/eller foreldrene forteller, og stiller spørsmål for sikre at dere forstår og får nok informasjon.

La foreldrene få uttrykke sin mening. I noen tilfeller vil skolen og foreldrene være uenige om hva som har skjedd. Foreldrene kan ha et annet syn på saken, og kan også sitte på informasjon som skolen ikke har. Det er viktig at dere er lydhøre overfor foreldrenes perspektiv, og ikke avfeier deres oppfatning. Aksepter foreldrenes opplevelser og innspill uten å komme med for raske løsninger. Ledelsen bør sørge for at dere tar imot eventuell kritikk med en holdning om at skolen skal undersøke saken.

Vær forberedt på sterke følelser

Hvis foreldrene kommer med sterke følelsesutbrudd, bør dere lytte og la dem få snakke ut. Også når foreldre er opprørte eller kritiske til skolen, er det skolens ansvar å legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Dette krever stor profesjonalitet fra dere som jobber på skolen, og kan være krevende både emosjonelt og tidsmessig. Skolen bør ha god kunnskap og oversikt over saken foreldrene er opprørt over.

Det er ikke sikkert at dere kommer til enighet i slike typer møter. Avtal et nytt møte så snart som mulig og gi foreldrene tydelig informasjon om hva som skal skje i mellomtiden.

Hold foreldrene orientert om veien videre

Dere må holde foreldrene orientert om utviklingen i saken, og involvere dem i drøftinger, evaluering av tiltak og oppfølging. Det er viktig at foreldrene blir trygge på at skolen er i stand til å ta vare på barnet deres.

Det er viktig at dere sammen planlegger veien videre. Vurder om det er behov for strakstiltak. Fortell om undersøkelsene dere skal gjøre, og at dere vil drøfte resultatene på neste møte. Målet er å få en felles forståelse av situasjonen og komme frem til egnede tiltak som skal inn i en aktivitetsplan. Informer også om elevens rettigheter.

Etterarbeid

I etterkant av et møte, kan det være nyttig at dere som deltok i møtet snakker og reflekterer sammen.

- Hvordan opplevde vi møtet?
- Hvordan tror vi foreldrene/eleven opplevde møtet?
- Hva var positivt i samspeillet?
- Var det noe vi burde gjort annerledes?
- Hvordan planlegger vi neste møte?
- Fordele oppgaver og lage en plan for fremdrift

I alvorlige saker har rektor plikt til å varsle skoleeier. I spesielt vanskelige saker kan skolen involvere skoleeier mer direkte i saken.

Samarbeid med foreldre til elever som utsetter andre for krenkelser

For mange foreldre kan det være vondt å høre at deres barn er involvert i negative eller krenkende handlinger mot medelever, og foreldrene kan reagere med sinne og fortvilelse. Dette må dere være forberedt på. Planlegg hvordan dere kan gjennomføre samtalen slik at dere får presentert saken samtidig som dere ivaretar foreldrene på best mulig måte.

Dere bør vise til konkrete hendelser, kartlegginger og observasjoner. Unngå diskusjoner om andre elever, og hold fokus på hva dere vet denne eleven har vært involvert i.

Dere må understreke at elever som utsetter andre for krenkelser også har rett til et trygt og godt skolemiljø, og at skolen selvfølgelig skal ivareta og følge opp elevene. Skolen bør ha en tett dialog med foreldrene og gi tilbakemeldinger om utvikling i saken.

Involvere alle foreldrene i en elevgruppe som ikke har et trygt og godt miljø

Når en elevgruppe ikke har et trygt og godt miljø, er det viktig at dere involverer foreldrene. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre et foreldremøte for å diskutere i fellesskap. I slike tilfeller kan foreldre ha mange vonde følelser og vanskelige opplevelser, så det er viktig å være godt forberedt og vurdere nøye i hver enkeltsak om et slikt møte er riktig.

Tips til foreldremøter

- Diskuter på forhånd strategier for å håndtere vanskelige følelser, anklager og påstander som kan komme opp.
- Send ut invitasjon i god tid, slik at alle får forberedt seg godt.
- Foreldrekontaktene kan være med på planleggingen av møtet hvis det er hensiktsmessig.
- Informer om hva formålet med møtet er, for eksempel: "Vi skal diskutere hvordan foreldrene kan bidra til et inkluderende miljø for elevene."
- Understrek i invitasjonen at konkrete situasjoner eller enkeltelever ikke skal diskuteres i plenum, slik at ingen trenger å være redde for hva som kommer frem på møtet.
- Hvis møtet gjelder en konkret hendelse, bør dere snakke med foreldrene til elevene det gjelder i forkant av møtet. Avklar hvor åpent dere skal snakke om det som har skjedd, og om foreldrene ønsker å si noe selv.
- Det kan være lurt at noen tar spesielt ansvar for å ta kontakt med foreldre dere vet kvier seg for å komme, og viser at de er velkomne og at dere ønsker deres bidrag
- Ha en tydelig agenda for møtet og hold dere til denne.
- Presenter en klar strategi for hvordan dere jobber med elevene nå, og hold fokus på hva skolen ønsker at foreldrene skal bidra med.
- Opplys om at dere vil invitere til et nytt møte etter en tid for å evaluere situasjonen
- Sørg for at de som ikke møter opp, får god informasjon fra møtet i etterkant.

Filmer

- [I dialog for et trygt og godt skolemiljø](#)
- [Et godt foreldremiljø](#)
- [Utfordringer i foreldresamarbeidet](#)
- [Hvordan kan et foreldremøte gi læringsmiljøet et løft](#)

Relevante ressurser

- Samarbeid mellom hjem og skole

Regelverk

- Opplæringsloven § 10-3
- Opplæringsloven § 10-8
- Opplæringsloven § 12-4

Refleksjonsspørsmål

- Behandler vi alle foreldre med respekt?
- Hvordan kan vi ta opp vanskelige tema med foreldre?
- Hvordan kan vi komme i posisjon til å ta opp vanskelige temaer med foreldre?
- Hvordan samarbeider vi med foreldre til elever som utsetter andre for krenkelser?
- Hvordan forholder vi oss til ulike følelsesuttrykk fra foreldrene?
- Hva gjør vi om foreldre har en annen oppfatning av situasjonen enn oss?
- Hvordan kan vi være støttende og saklige hvis vi opplever foreldre som urimelige?
- Hvordan kan skolen få til godt samarbeid med foreldre som har en annen oppfatning av situasjonen enn skolen?